

ουάμπι σάμπι

η ομορφιά της ατέλειας

ΝΟΜΠΟΥΟ ΣΟΥΖΟΥΚΙ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΤΙΤΙΝΑ ΣΠΕΡΕΛΑΚΗ

ΝΟΜΠΟΥΟ ΣΟΥΖΟΥΚΙ

ΟΥΑΜΠΙ ΣΑΜΠΙ
η ομορφιά της ατέλειας

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ
ΤΙΤΙΝΑ ΣΠΕΡΕΛΑΚΗ

«Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο (ηλεκτρονικό, μηχανικό ή άλλο) αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου».

Εκδόσεις Πατάκη – Λογοτεχνικά δοκίμια

Μικρή βιβλιοθήκη σοφίας για τη ζωή

Νομπούο Σουζούκι, Ουάμπι σάμπι. Η ομορφιά της ατέλειας
Nobuo Suzuki, *Wabi Sabi para la vida cotidiana.*

La sabiduría de la imperfección

Μετάφραση: Τιτίνα Σπερελάκη

Υπεύθυνη έκδοσης: Υβόνη Καρούδη

Διορθώσεις: Ευαγγελία Δάλκου

Σελιδοποίηση: Παναγιώτης Βογιατζάκης

Copyright © Fransesc Miralles www.fransescmiralles.com &

Hector Garcia www.kirainet.com, 2020

Copyright © Ediciones Obelisco, S.L., 2020

Translation rights arranged by Sandra Bruna Agencia Literaria, SL

All rights reserved

Copyright © για την ελληνική γλώσσα Σ. Πατάκης ΑΕΕΔΕ

(Εκδόσεις Πατάκη), 2020

Πρώτη έκδοση στην ισπανική γλώσσα από τις εκδόσεις

Obelisco, S.L., Βαρκελώνη, Ισπανία, 2020

Πρώτη έκδοση από τις Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα,

Δεκέμβριος 2021

ΚΕΤ Δ277 ΚΕΠ 865/21

ISBN 978-960-16-9745-1

ΠΑΝΑΓΗ ΤΣΑΛΔΑΡΗ (ΠΡΩΗΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ) 38, 104 37 ΑΘΗΝΑ,
ΤΗΛ.: 210.36.50.000, 210.52.05.600, 801.100.2665, ΦΑΞ: 210.36.50.069
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: ΕΜΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ 16, 106 78 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ.: 210.38.31.078
ΥΠΟΚΑΤΕΣΤΗΜΑ: ΚΟΡΥΤΣΑΣ (ΤΕΡΜΑ ΠΟΝΤΟΥ - ΠΕΡΙΟΧΗ Β' ΚΤΕΟ),
570 09 ΚΑΛΟΧΩΡΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, ΤΗΛ.: 2310.70.63.54, 2310.70.67.15, ΦΑΞ: 2310.70.63.55

Web site: <http://www.patakis.gr> • e-mail: info@patakis.gr, sales@patakis.gr

Περιεχόμενα

Πρόλογος του Έκτορ Γκαρθία	9
Η μαγεία της ατέλειας	17
Οι τρεις διαστάσεις του ουάμπι σάμπι	25
I. Η φιλοσοφία του ουάμπι σάμπι.....	33
1. Προέλευση της έννοιας	37
2. Ζεν και ουάμπι σάμπι	43
3. Πέρα από τις απαιτήσεις	57
4. Μαθήματα από τη φύση	67
II. Η τέχνη του ουάμπι σάμπι.....	75
1. Οι αρχές του ουάμπι σάμπι στις ιαπωνικές τέχνες	79
2. Η ομορφιά της μελαγχολίας.....	95
3. Από την ακαμψία στον αυθορμητισμό.....	105
4. Ουάμπι σάμπι και δημιουργικότητα	115
III. Το ουάμπι σάμπι ως τρόπος ζωής	127
1. Η ατέλεια ως δρόμος προς τη διάκριση	131
2. Ουάμπι σάμπι και προσαρμοστικότητα.....	141

3. Δημιουργώντας χώρο	153
4. Η σχολή του μινιμαλισμού	167
5. Πνευματικότητα ουάμπι σάμπι	183
Επίλογος: Γίνε ο καλύτερος ατελής άνθρωπος που μπορείς	191
Βιβλιογραφία.....	193

Η μαγεία της ατέλειας

Λένε πως, σ' ένα μοναστήρι ζεν της Ιαπωνίας, ο μοναχός που ήταν υπεύθυνος για τον κήπο είχε μια παράξενη συνήθεια. Όταν σκούπιζε τα φθινοπωρινά φύλλα από το πέτρινο δρομάκι, ακριβώς προτού αποσυρθεί μέσα στο οίκημα, άφηνε ένα φύλλο να πέσει στο έδαφος.

Γιατί το έκανε αυτό;

Αφενός, επειδή τα ίδια τα δέντρα δε θα αργούσαν να γεμίσουν και πάλι το δρομάκι του με καινούρια χρυσαφένια φύλλα. Αφετέρου, επειδή το ιαπωνικό ιδανικό της ομορφιάς δεν αναζητεί την τελειότητα, την ομοιομορφία, την ακριβή συμμετρία, αλλά τη φυσικότητα, την ομορφιά που πηγάζει από ένα φύλλο πεσμένο στον άδειο κήπο ενός μοναστηριού ζεν.

Ένα από τα εξέχοντα χαρακτηριστικά της ιαπωνικής κουλτούρας είναι η ιδιότυπη αντίληψή της

για την ομορφιά. Για έναν δυτικό, ακόμα και για έναν Κινέζο, η πιο όμορφη κούπα είναι η άψογα κατασκευασμένη, με τέλεια περιφέρεια, λεία και αψεγάδιαστη επιφάνεια και, αν είναι διακοσμημένη, με ακριβή και ομοιόμορφη διάταξη των διακοσμητικών στοιχείων.

Αν μεταφερθούμε στην Ιαπωνία, η κούπα που θα εκτιμηθεί περισσότερο —και η πιο ακριβή— είναι συνήθως εκείνη που εμφανίζει ασυμμετρίες, γιατί αυτό την κάνει μοναδική. Μπορεί να έχει βαθουλώματα, να έχει αμμόπετρα κολλημένη στην επιφάνειά της ή μπορεί ακόμα και να είναι ραγισμένη ή να την έχουν ξανακολλήσει με την τεχνική του κίντσουγκι, για την οποία θα μιλήσουμε σε επόμενο κεφάλαιο αυτού του βιβλίου.

Αυτή η τόσο ιδιαίτερη κούπα όχι μόνο είναι μοναδική και αφηγείται την ιστορία της, αλλά εκφράζει και το ιαπωνικό πνεύμα του ουάμπι σάμπι, το οποίο θεωρεί όμορφο αυτό που μοιάζει με τη φύση και το οποίο μπορούμε να συνοψίσουμε σε τρεις αρχές:

1. *Τίποτα δεν είναι τέλειο.*
2. *Τίποτα δεν είναι ολοκληρωμένο.*
3. *Τίποτα δεν είναι παντοτινό.*

Στην περίπτωση των ανθρώπινων όντων η επίγνωση ότι είμαστε ατελείς μάς χαρίζει ταπεινότητα· όταν την αποδεχόμαστε, μας απελευθερώνει από την αρρωστημένη νοοτροπία να απαιτούμε

πολλά από τον εαυτό μας, από την εμμονή σε μια τελειότητα που δεν υπάρχει στη φύση και, επομένως, ούτε στα ανθρώπινα όντα.

Η αποδοχή της ατελούς φύσης μας, του μοναδικού χαρακτήρα του καθενός μας, δε συνιστά κομπορρισμό. Αντίθετα, δείχνει τον δρόμο που μπορούμε να διατρέξουμε για να εξελιχθούμε ως ανθρώπινα όντα.

Όποιος πιστεύει ότι έχει πετύχει την τελειότητα δεν είναι απλώς γελασμένος—πάντα υπάρχει περιθώριο βελτίωσης—αλλά έχει και έλλειψη προσαρμοστικότητας. Οχυρωμένος στην παγιωμένη, απόλυτη και υποκειμενική αλήθεια του, δεν έχει περιθώριο εξέλιξης. Είναι ένα πλάσμα άκαμπτο και απολιθωμένο, που δε σφύζει από ζωή.

Όσον αφορά τη δεύτερη αρχή, το ουάμπι σάμπι μας θυμίζει ακριβώς ότι τίποτα δεν είναι ολοκληρωμένο. Όπως και η φύση εξελίσσεται αέναα, ακολουθώντας κύκλους γέννησης και θανάτου, έτσι και το ανθρώπινο ον είναι δυναμικό.

Ο ίδιος ο Βούδας είπε κάποτε: «Πάντα ξεκινώ από την αρχή».

Ένα παράδειγμα του πνεύματος ουάμπι σάμπι μπροστά στη ζωή μας είναι, έχοντας συνειδητοποιήσει ότι εμείς οι ίδιοι είμαστε ατελείς, το να ενστερνιζόμαστε τη συνεχή μάθηση, αποδεχόμενοι ότι τα πάντα μέλλει να συμβούν και, επομένως, τα πάντα μέλλει να βιωθούν.

Η τρίτη αρχή του ουάμπι σάμπι είναι η κατανόηση της εφήμερης φύσης όλων των πραγμάτων, μιας

έννοιας που μας παραπέμπει στο ζεν. Για να επιστρέψουμε στον Βούδα, όταν κάποτε μίλησε για τα βάσανα, σημείωσε ότι μια από τις αιτίες τους είναι ότι το ανθρώπινο ον θα ήθελε να ήταν μόνιμο εκείνο που, στην ουσία, είναι πρόσκαιρο.

Τα νιάτα περνούν και μετατρέπονται σε ωριμότητα και μετά σε γήρας.

Η υπέροχη τηλεόραση που μόλις αγοράστηκε τελικά χαλάει ή καθίσταται παρωχημένη λόγω της έλευσης άλλων πιο σύγχρονων μοντέλων.

Εκείνος ο άνθρωπος που μας φαινόταν τόσο γοητευτικός και διασκεδαστικός παύει να μας εκπλήσσει, ή ίσως αρχίζει να μας φαίνεται απόμακρος, επειδή, σαν δύο κλαδιά ενός δέντρου, ακολουθήσαμε διαφορετικές κατευθύνσεις.

Η αποδοχή ότι τίποτα δεν είναι παντοτινό, αντί να μας θλίβει, μας ωθεί να εκτιμήσουμε την ομορφιά της στιγμής, κι αυτό είναι το μόνο που μπορούμε να αιχμαλωτίσουμε εδώ και τώρα. Είναι μια πρόσκληση να τα δώσουμε όλα σ' αυτό που κάνουμε τώρα.

Ίσως να είναι ο τελευταίος περίπατός μας στο πάρκο, αλλά αν τον βιώσουμε σαν να αποχαιρευτούμε τη ζωή, αξίζει όσο όλοι οι περίπατοι του κόσμου.

Όπως η ατελής και ραγισμένη κούπα είναι πιο πολύτιμη, ως προς την ιαπωνική αντίληψη περί ομορφιάς, έτσι και το ξερό φύλλο που ετοιμάζεται να πέσει από ένα γυμνό κλαδί είναι πιο συγκινητικό από ένα καταπράσινο λουλουδιασμένο λιβάδι.

Αυτή είναι η μαγεία του ουάμπι σάμπι, που εμπνέει τη ζωή μας προσφέροντάς μας έναν νέο ορίζοντα ευαισθησίας, ανάπτυξης και αυτοεκπλήρωσης.

ΜΙΑ ΣΤΑΓΟΝΑ ΣΟΦΙΑΣ ΓΙΑ ΣΤΟΧΑΣΜΟ

*Το κρώξιμο των κορακιών,
το χιονισμένο τόρο που θυμίζει μπόκουσι με καπέλο,
το βάρος του χιονιού που κάνει τα κλαδιά των δέντρων
να λυγίζουν,
το νερό της πηγής που ανοίγει δρόμο μέσα από το χιόνι,
ο ήχος των βημάτων μου που τον απορροφά το χιόνι,
είμαι άραγε ένα ελάχιστο κομμάτι αυτού
του ατελούς κήπου;
Ή μήπως είναι ο κήπος κομμάτι δικό μου,
του σύμπαντός μου;*

*τόρο: πέτρινο φανάρι σε σχήμα πυργίσκου
μπόκουσι: μοναχός*

Οι τρεις διαστάσεις του ουάμπι σάμπι

*Από τον ναό στο βουνό,
ο ήχος μιας καμπάνας ακούγεται διστακτικός,
εξαφανίζεται μες στην ομίχλη.*

ΓΙΟΣΑΝΟ ΜΠΟΥΣΣΟΝ

Εδώ και καιρό μένω σ' ένα χωριό όπου όλοι γνωρίζομαστε μεταξύ μας. Ξεκινάω την ημέρα μου διασχίζοντας τον οικισμό από βορρά προς νότο για να κάνω έναν περίπατο. Χαιρετώ τα παιδιά που πάνε στο σχολείο, γείτονες που τους γνωρίζω εδώ και δεκαετίες, ηλικιωμένους που βγάζουν βόλτα τον σκύλο τους.

Ο καθένας πηγαίνει εκεί όπου τον καλεί το ικιγκάι του, ο λόγος της ύπαρξής του. Μερικοί χαιρετούν σηκώνοντας το χέρι τους, άλλοι με μια υπόκλιση ή ένα χαμόγελο.

Φτάνοντας στο νότιο τμήμα του χωριού, περνάω την πορφυρή γέφυρα απολαμβάνοντας τη δροσιά του ποταμού. Αισθάνομαι τότε ότι ο βουνίσσιος αέρας καθαρίζει τα πνευμόνια αλλά και τις σκέψεις μου. Ο θόρυβος του νερού που πέφτει πάνω στα βράχια αναμειγνύεται γλυκά με το κελάηδημα των πουλιών.

Γυρίζω το κεφάλι για να αγκαλιάσω με το βλέμμα μου τις πράσινες και πορτοκαλί φθινοπωρινές αποχρώσεις που έχουν αιχμαλωτιστεί στον ολοένα μεταβαλλόμενο καμβά του μανδύα των δέντρων που σκεπάζει τα βουνά.

Διασχίζω την ξύλινη είσοδο του ναού και χαιρετώ τους μοναχούς οι οποίοι καθαρίζουν τα φύλλα των σφενταμιών που πέφτουν στο τέλος του φθινοπώρου. Έπειτα κάνω μεταβολή και γυρίζω στο σπίτι μου για να γράψω, παρέα με τη γάτα μου την Ταμά.

Συνολικά είναι ένας περίπατος μόλις σαράντα πέντε λεπτών, αυτός ο χρόνος όμως είναι ουσιώδης για την ευτυχία μου.

Χθες ήρθε να με επισκεφτεί ο φίλος μου ο Γιούτζι. Είναι εκδότης ενός λογοτεχνικού περιοδικού στο Τόκιο. Τον κάλεσα να περπατήσουμε μαζί και μετά ήπιαμε τσάι στο σαλόνι του σπιτιού μου με θέα τα βουνά.

«Η μυρωδιά του τατάμι, ανακατεμένη με την ευωδιά του πράσινου τσαγιού, φέρνει στον νου μου νοσταλγικές αναμνήσεις από τα παιδικά μου χρόνια», είπε ο φίλος μου.

«Για μένα είναι ένα καθημερινό άρωμα», του απάντησα.

Αφού μοιραστήκαμε μερικά λεπτά σιωπής, καθώς απολαμβάναμε το τσάι Uji, ο καλός μου ο Γιούτζι είπε ζωηρά:

«Νομπούο, καλύτερα να έρθεις να μείνεις στο Τόκιο. Ένας άνθρωπος σαν κι εσένα θα θριάμβευε στην πόλη».

«Θα θριάμβευε... Κι αυτό σε τι χρησιμεύει;»

«Θα ήσουν διάσημος στους λογοτεχνικούς κύκλους και θα σε καλούσαν κάθε μέρα σε εκδηλώσεις. Εκεί θα γνώριζες πανέμορφες γυναίκες, ανθρώπους του κύκλου μας με επιρροή και θα έβγαζες πολλά λεφτά. Θα είχες δέκα φορές περισσότερες επαγγελματικές ευκαιρίες απ' ό,τι αν μείνεις εδώ, απομονωμένος στα βουνά».

«Ναι... αλλά με το άγχος της ζωής στην πόλη θα είχα δέκα φορές λιγότερη έμπνευση. Και επίσης δέκα φορές λιγότερη ευτυχία».

«Σε παρακαλώ, Νομπού», με ικέτευσε ο φίλος μου. «Μην είσαι αρνητικός».

«Να πάω να μείνω στην πόλη, γιατί; Για να έχω περισσότερα πράγματα που δεν τα χρειάζομαι;»

«Είσαι τόσο ζεν... Ποτέ δε θ' αλλάξεις».

«Γιατί να μαζεύω περισσότερα απ' όσα χρειάζομαι; Θέλω να ζω σύμφωνα με τη φύση μου, οδηγός μου είναι το ουάμπι σάμπι».

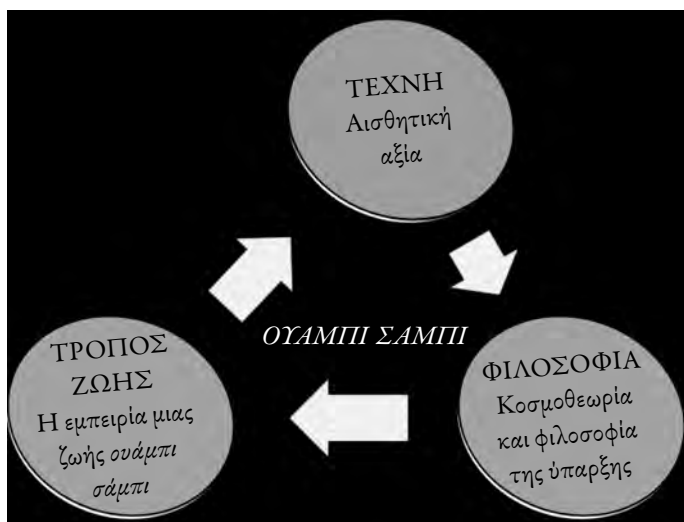
«Το ουάμπι σάμπι είναι απλώς μια αισθητική αξία», είπε ο Γιούτζι, «θα σε βοηθήσει στην τέχνη σου, αλλά από κει και πέρα σε λίγα άλλα πράγματα».

«Για μένα το ουάμπι σάμπι τα υπερβαίνει όλ' αυτά», διαμαρτυρήθηκα. «Είναι μια φιλοσοφία κι ένας τρόπος ζωής. Θα έλεγα μάλιστα πως είναι ένας τρόπος να κατανοώ το σύμπαν».

«Καλό αυτό, αλλά... δε φοβάσαι μήπως κάνεις λάθος, μήπως στο μέλλον μετανιώσεις που δεν έκανες άλλα πράγματα πέρα από το να γράφεις, να παίζεις πιάνο και να κάνεις περιπάτους στα βουνά;»

Δεν μπόρεσα να μη γελάσω μ' αυτή την ερώτηση και αναφώνησα:

«Ακριβώς, σε μια ζωή ουάμπι σάμπι δεν υπάρχουν λάθη. Η ζωή είναι ατελής εξ ορισμού, επομένως, αν κάνω λάθος, ας κάνω!»

Όταν ο φίλος μου ο εκδότης έφυγε, καθώς αγνά-ντευα το ηλιοβασίλεμα με τη γάτα στην ποδιά μου, σκέφτηκα πως για μένα το ουάμπι σάμπι έχει τρεις μεγάλες διαστάσεις.

Προτού τις αναφέρω λεπτομερώς, θέλω να δηλώσω ότι το ουάμπι σάμπι είναι μαζί μου από τη στιγμή που θα ξυπνήσω μέχρι τη στιγμή που θα πέσω για ύπνο. Βρίσκεται στην τέχνη που δημιουργώ και σε ό,τι απολαμβάνω, βρίσκεται στο σπίτι και στον κήπο μου, καθώς και στις σχέσεις μου με

την οικογένεια και τους φίλους μου. Ακόμα και με τη γάτα μου την Ταμά.

Το ουάμπι σάμπι είναι ο τρόπος μου να αισθάνομαι την ύπαρξή μου και να αλληλεπιδρώ με τον κόσμο με καλαισθησία, αρμονία και γαλήνη.

Η επίσκεψη του Γιούτζι με ενέπνευσε να γράψω αυτό το βιβλίο, που χωρίζεται σε τρία βασικά τμήματα, τα οποία αντιστοιχούν σ' αυτές τις διαστάσεις:

Α. Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΟΥ ΟΥΑΜΠΙ ΣΑΜΠΙ

Σ' αυτό το πρώτο μέρος θα μιλήσω για το ουάμπι σάμπι ως κοσμοθεωρία και φιλοσοφία της ύπαρξης. Μας προσφέρει έναν διαφορετικό τρόπο να κατανοήσουμε και να αισθανθούμε το σύμπαν, καθώς και τις σχέσεις μας με τους άλλους. Η παρατήρηση του κόσμου μέσα από τον φακό του ουάμπι σάμπι θα σε βοηθήσει να ζεις αρμονικά τόσο σε καιρούς γαλήνης όσο και όταν σε καταβάλλουν το στρες και το άγχος.

Η φιλοσοφία του ουάμπι σάμπι μάς λέει ότι τα πάντα είναι εφήμερα. Ακόμα και οι βράχοι που στο πέρασμα εκατομμυρίων χρόνων σχηματίζουν ένα βουνό κάποια στιγμή θα εξαφανιστούν.

Τα πάντα ρέουν προς μια συνεχή αλλαγή και, αν πάμε κόντρα στη ροή, θα υποφέρουμε. Ο μόνος τρόπος να είμαστε ευτυχισμένοι είναι να το αποδεχτούμε. Μερικές φορές θα αισθανόμαστε μελαγχολία και νοσταλγία, αλλά αυτά είναι συναισθήματα που μπορούμε να τα απολαύσουμε.

Γιατί να στενοχωριόμαστε για το μέλλον ή το παρόν, αφού αύριο τίποτα δε θα είναι ίδιο με χθες;

B. Η ΤΕΧΝΗ ΤΟΥ ΟΥΑΜΠΙ ΣΑΜΠΙ

Η κατανόηση αυτής της έννοιας, αυτής της αισθητικής αξίας, μας βοηθάει να εμβαθύνουμε τόσο στα έργα τέχνης όσο και στην ψυχή των αντικειμένων που μας περιβάλλουν ή ακόμα και του ίδιου του σπιτιού μας.

Τρία παραδείγματα της τέχνης του ουάμπι σάμπι:

- Ένα παραδοσιακό ιαπωνικό σπίτι που ανακαινίστηκε και που τα θεμέλιά του ενισχύθηκαν, αλλά διατήρησε τις ρωγμές του αιωνόβιου ξύλου.
- Μια κούπα για τσάι που έπεσε και θρυμματίστηκε, αλλά επισκευάστηκε με τις τεχνικές του κίντσουγκι.
- Μια ταινία που το κύριο θέμα της είναι η ατελής φύση των ηρώων και το πέρασμα του χρόνου από τη ζωή τους. Οι ταινίες του συμπατριώτη μου Γιασουτζίρο Ότζου είναι ουσιαστικά ουάμπι σάμπι.

Η αρχαία φιλοσοφία του *ουάμπι σάμπι*, που στα ιαπωνικά σημαίνει «η ομορφιά της ατέλειας», είναι ένας αυθεντικός, προσωπικός και εναρμονισμένος με τη φύση τρόπος να φροντίσουμε τον εαυτό μας, να ανακτήσουμε την εσωτερική αρμονία και να εξελιχθούμε. Όπως ακριβώς ένα κύπελλο από πηλό δουλεμένο στο χέρι δείχνει τα ψεγάδια του και θεωρείται στην Ιαπωνία, ακόμη και ραγισμένο, πιο όμορφο και πολύτιμο από ένα τέλειο, συμμετρικό και ομοιόμορφο, η φιλοσοφία του *ουάμπι σάμπι* επικεντρώνεται σε τρία χαρακτηριστικά της φύσης:

- ☛ Τίποτα δεν είναι τέλειο (και καλύτερα έτσι).
- ☛ Τίποτα δεν είναι ολοκληρωμένο (πάντα εξελισσόμαστε).
- ☛ Τίποτα δεν είναι παντοτινό (η εφήμερη φύση των πραγμάτων και των ανθρώπων είναι αυτό που τους προσδίδει αξία).

Βασισμένο σ' αυτές τις αρχές, το αποκαλυπτικό βιβλίο του Νομπού Σουζούκι μάς δείχνει πώς μπορεί η σοφία του *ουάμπι σάμπι* να αλλάξει ριζικά τη ζωή μας σ' όλους τους τομείς, κάνοντάς μας πιο ευαίσθητους απέναντι στην ομορφιά και πιο δημιουργικούς. Με άλλα λόγια, πιο ανθρώπινους και ευτυχισμένους.

«Το *ουάμπι σάμπι* είναι ένας αόρατος ιστός που διέπει την τέχνη της Ιαπωνίας, τον τρόπο ζωής της, την αρχιτεκτονική, την ιστορία, τη φιλοσοφία, τις θρησκείες της χώρας, την κοινωνία και τη νοοτροπία της. Η δυτική σκέψη, ειδικά στις μέρες μας, μας ωθεί να αναζητούμε την τελειότητα στα πάντα, με την ελπίδα ότι αυτό θα μας οδηγήσει στην επιτυχία και στην ευτυχία. Στο βιβλίο του ο Νομπού Σουζούκι μάς βοηθά να στοχαστούμε σε βάθος αυτή τη σφαλερή για την τέχνη της ζωής ιδέα. Τα λόγια του με βοήθησαν να ανακαλύψω ότι, κατ' αρχάς, η τελειότητα δεν υπάρχει καν' είναι απλώς μια ψευδαισθήση της ανθρώπινης φαντασίας (ίσως και των μαθηματικών)».

Από τον πρόλογο του Έκτορ Γκαρθία

ISBN 978-960-16-9745-1

Βοηθ. κωδ. μηχ/σης 13745

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ